

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЦЗДВН
КАФЕДРА ФІНАНСІВ І ПІДПРИЄМНИЦТВА
ЛЦДН у м. _____
(місто знаходження ЛЦДН)

До захисту допускається
Завідувач кафедри, проф.

_____ В. М. Боронос
«_____» _____ 2021 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА

НА ТЕМУ:

Банківське кредитування в ринкових умовах

Освітній ступінь – «бакалавр»

Спеціальність – 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Освітня програма – «Фінанси та облік в підприємстві»

Керівник роботи:

(підпис)

Н.А. Антонюк
(ініціали, прізвище)

Студент:

(підпис)

Ю.В. Білик
(ініціали, прізвище)

Група:

Фдн-74ч

Суми
2021

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота бакалавра: 31 с., 3 рисунки, 7 таблиць, 1 додаток, 21 джерело.

Метою роботи є розкриття економічної сутності процесу банківського кредитування в ринкових умовах, а також дослідження науково-методичних підходів до оцінки кредитоспроможності підприємств як невід'ємного елементу процесу кредитування.

Об'єктом дослідження є процес банківського кредитування.

Предмет дослідження в кваліфікаційній роботі визначено як фінансово-економічні відносини, що виникають в процесі банківського кредитування підприємства.

В кваліфікаційній роботі використані такі методи дослідження, як системний підхід та критичний аналіз, метод теоретичного узагальнення, аналізу та синтезу, коефіцієнтний аналіз під час оцінки платоспроможності підприємства.

У першому розділі наведено та аргументовано актуальність адекватного забезпечення та державної підтримки програм пільгового кредитування малого та середнього бізнесу; проаналізовано рівень процентних ставок за кредитними банківськими продуктами.

У другому розділі продемонстровано використання методичних підходів до визначення платоспроможності та кредитоспроможності конкретного підприємства – ПрАТ «Атлант» на основі коефіцієнтного аналізу ліквідності, фінансової стійкості, ділової активності та рентабельності підприємства.

У третьому розділі зроблено загальні висновки щодо фінансового стану підприємства та платоспроможності зокрема, а також надано конкретні практичні рекомендації щодо покращення рівня кредитоспроможності досліджуваного підприємства.

КРЕДИТ, КРЕДИТНИЙ ПРОЦЕС, КРЕДИТОСПРОМОЖНІСТЬ,
ФІНАНСОВИЙ СТАН, ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЬ, ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ,
ЛІКВІДНІСТЬ, ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
1 ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПРОЦЕСУ КРЕДИТУВАННЯ В СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ РЕАЛІЯХ.....	7
1.1 Державні програми пільгового кредитування малого та середнього бізнесу в Україні.....	7
1.2. Аналіз рівня процентних ставок за банківським кредитними продуктами у 2020-2021рр.....	9
2 ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ПІДХОДІВ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА (НА ПРИКЛАДІ ПрАТ «АТЛАНТ»).....	11
2.1 Аналіз платоспроможності ПрАТ «Атлант».....	11
2.2 Оцінка фінансової стійкості та рентабельності досліджуваного підприємства.....	15
2.3 Аналіз ділової активності підприємства.....	18
3 РОЗРОБКА ПРАКТИЧНИХ РЕКОМЕНДАЦІЙ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ КРЕДИТОСПРОМОЖНОСТІ ПРАТ «АТЛАНТ».....	22
ВИСНОВКИ.....	24
ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ.....	25
ДОДАТОК А	28

ВСТУП

Актуальність теми кваліфікаційної (дипломної) роботи полягає в тому, що кризові процеси в економіці України, викликані пандемією COVID-19, призвели як до ускладнення умов функціонування вітчизняних підприємств, так і забезпечення доступу до позикових коштів за прийнятними умовами і сталого розвитку бізнесу в цілому. Це зумовлює необхідність постійного моніторингу, оцінки та підтримки задовільного рівня платоспроможності та кредитоспроможності суб'єктів господарювання.

Метою роботи є розкриття економічної сутності процесу банківського кредитування в ринкових умовах, а також дослідження науково-методичних підходів до оцінки кредитоспроможності підприємств як невід'ємного елемента процесу кредитування.

Поставлена мета обумовила необхідність вирішення ряду взаємозалежних **завдань:**

- ✓ дослідити актуальність і особливості процесу банківського кредитування підприємства в сучасних економічних реаліях;
- ✓ розкрити сутність методичних підходів до аналізу платоспроможності та кредитоспроможності підприємства;
- ✓ провести практичні розрахунки з визначення платоспроможності ПрАТ «Атлант» на основі коефіцієнтного аналізу;
- ✓ розробити рекомендації щодо покращення рівня платоспроможності досліджуваного підприємства.

Об'єктом дослідження є процес банківського кредитування.

Предмет дослідження в кваліфікаційній роботі визначено як фінансово-економічні відносини, що виникають в процесі банківського кредитування підприємства.

В кваліфікаційній роботі використані такі методи дослідження, як системний підхід та критичний аналіз, метод теоретичного узагальнення,

аналізу та синтезу, коефіцієнтний аналіз під час оцінки платоспроможності підприємства.

У першому розділі наведено та аргументовано актуальність адекватного забезпечення та державної підтримки програм пільгового кредитування малого та середнього бізнесу; проаналізовано рівень процентних ставок за кредитними банківськими продуктами.

У другому розділі продемонстровано використання методичних підходів до визначення платоспроможності та кредитоспроможності конкретного підприємства – ПрАТ «Атлант» на основі коефіцієнтного аналізу ліквідності, фінансової стійкості, ділової активності та рентабельності підприємства.

У третьому розділі зроблено загальні висновки щодо фінансового стану підприємства та платоспроможності зокрема, а також надано конкретні практичні рекомендації щодо покращення рівня кредитоспроможності досліджуваного підприємства.

Фактологічну основу роботи становить нормативно-правова база України, публікації іноземних та вітчизняних науковців, періодичні видання, офіційна фінансова звітність, матеріали науково-практичних конференцій, а також інформація офіційних сайтів та інших джерел, що представлена у мережі Інтернет.

1 ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПРОЦЕСУ КРЕДИТУВАННЯ В СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ РЕАЛІЯХ

1.1 Державні програми пільгового кредитування малого та середнього бізнесу в Україні

Актуальність процесів кредитування в сучасних кризових умовах функціонування української економіки, що зумовлені пандемією коронавірусу можна наочно продемонструвати наступними статистичними даними.

Так, «за даними Державної служби статистики України частка населення із загальними доходами за місяць, нижчими середнього рівня загальних доходів у 2020 році становила близько 60%, незначно змінюючись.

В структурі економіки України на сьогодні особливої підтримки в адаптації потребують фізичні особи-підприємці (ФОП). Достатньо велика частка надходжень до бюджету надходить саме від них. Так, у 2019 році підприємці сплатили близько 25 млрд гривень.

Наведені нижче діаграми демонструють динаміку активності функціонування ФОПів за 2017-2020 рр.» [21] (рис. 1.1, 1.2).

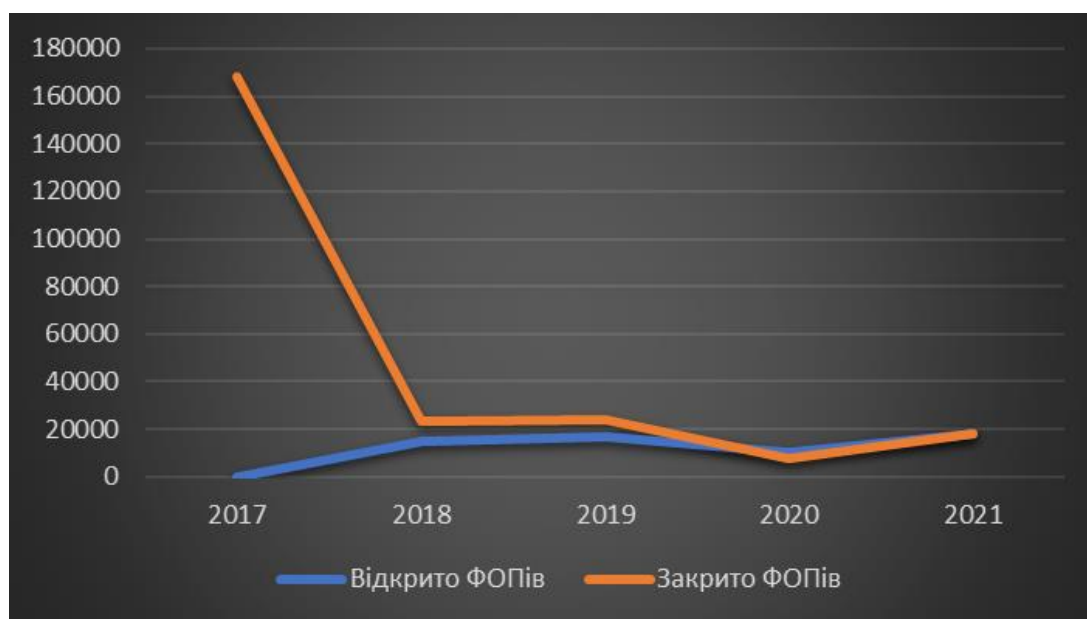

Рисунок 1.1 – Співвідношення відкритих та закритих ФОПів протягом 2017-2018рр. [21]

Рисунок 1.2 – Динаміка кількості діючих ФОПів протягом 2017-2021рр.

[21]

Отже, саме ця категорія підприємців потребує пільгового кредитування в існуючих економічних реаліях. Прикладом надання пільгових умов малому і середньому бізнесу є державна програма «5-7-9%».

Відповідно до цієї програми підприємства чи ФОП, які працюють понад рік, – можуть претендувати на пільговий кредит, якщо відповідають наступним умовам.

- Прибутковість хоча б за один із двох останніх років.
- Річний дохід від діяльності не більше ніж 100 мільйонів гривень (в однієї компанії або в групі пов'язаних компаній).
- Відсутність боргів перед бюджетом або прострочених кредитів перед банками та інші.

Держава компенсує банкам відсотки, щоб вони не зазнавали збитків на дешевих кредитах для бізнесу. На це в бюджеті–2020 було передбачено 2 мільярди гривень, і за півроку дії програми витрачено близько чверті від цієї суми. За цей період пільгові кредити під 5, 7 і 9 відсотків отримали 2 444

українських підприємців, і загальна сума коштів, які вони отримали від банків, – перевищила 5,5 мільярдів гривень.

1.2 Аналіз рівня процентних ставок за банківським кредитними продуктами у 2020-2021рр.

Слід зазначити, що на сьогодні процентні ставки по кредитах малому та середньому бізнесу є достатньо невисокими. 2020-й рік став першим роком в історії України, коли відсоткові ставки стали нижче 10%. У 2021. Це пов'язано з тим, що Національний банк приборкав інфляцію, що дало змогу знизити облікову ставку до рекордних 6%.

Депозитні ставки вже майже досягли економічно обґрунтованого мінімуму. Кредитні ставки також перебувають на історичному мінімумі. Але є потенціал для зниження навіть за незмінної облікової ставки. Якісні позичальники вже можуть отримати короткі кредити під 7-8% річних у гривні та 2-3% в іноземній валюті. Довге фінансування – під 10-11% річних у гривні та 3-4% в інвалюті

В таблиці представлено процентні ставки по кредитах малому та середньому бізнесу у 2021 році за основними банківськими кредитними продуктами (табл. 1.1).

Таблиця 1.1 – Рівень процентних ставок за кредитними продуктами українських банків

Кредитний продукт «Розвиток бізнесу»	
	2021
гривня	від 11,40
долар США	від 5,95
євро	від 5,20
Кредитний продукт «Оборотний капітал»	
гривня	від 11,40
долар США	від 5,95
євро	від 5,20
Кредитний продукт «Обладнання/устаткування»	
гривня	від 11,40
долар США	від 5,95
євро	від 5,20

Аналізуючи рівень процентних ставок малому і середньому бізнесу, що пропонуються вітчизняними банками, можна дійти висновку, що державі слід розвивати та розширювати спектр програм пільгового кредитування малого і середнього бізнесу.

2 ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ПІДХОДІВ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА (НА ПРИКЛАДІ ПрАТ «АТЛАНТ»)

2.1 Аналіз платоспроможності ПрАТ «Атлант»

В даній дипломній роботі аналізується платоспроможності та фінансовий стан в цілому ПрАТ «Атлант» на основі фінансової звітності за 2017-2018рр, як необхідної передумови отримання кредиту від комерційного банку.

Першим кроком в аналізі платоспроможності та фінансового стану є проведення структурно-динамічного аналізу балансу підприємства за 2017-2018 рік.

Таблиця 2.1 – Структурно-динамічний аналіз балансу за 2018 рік

Показники	2017 рік	2018 рік	Абсолютне відхилення	Відносне відхилення
Необоротні активи	13665	15422	1757	1,13
Оборотні активи	10901	11191	290	1,03
Баланс активу	24566	26613	2047	1,08
Власний капітал	12435	12792	357	1,03
Поточні зобов'яз. і забезпечення	12131	13821	1690	1,14
Баланс пасиву	24566	26613	2047	1,08

Для більш чіткого уявлення про фінансовий стан підприємства за 2018р. складемо стовпчикову діаграму на основі таблиці 2.1 (рис. 2.1).

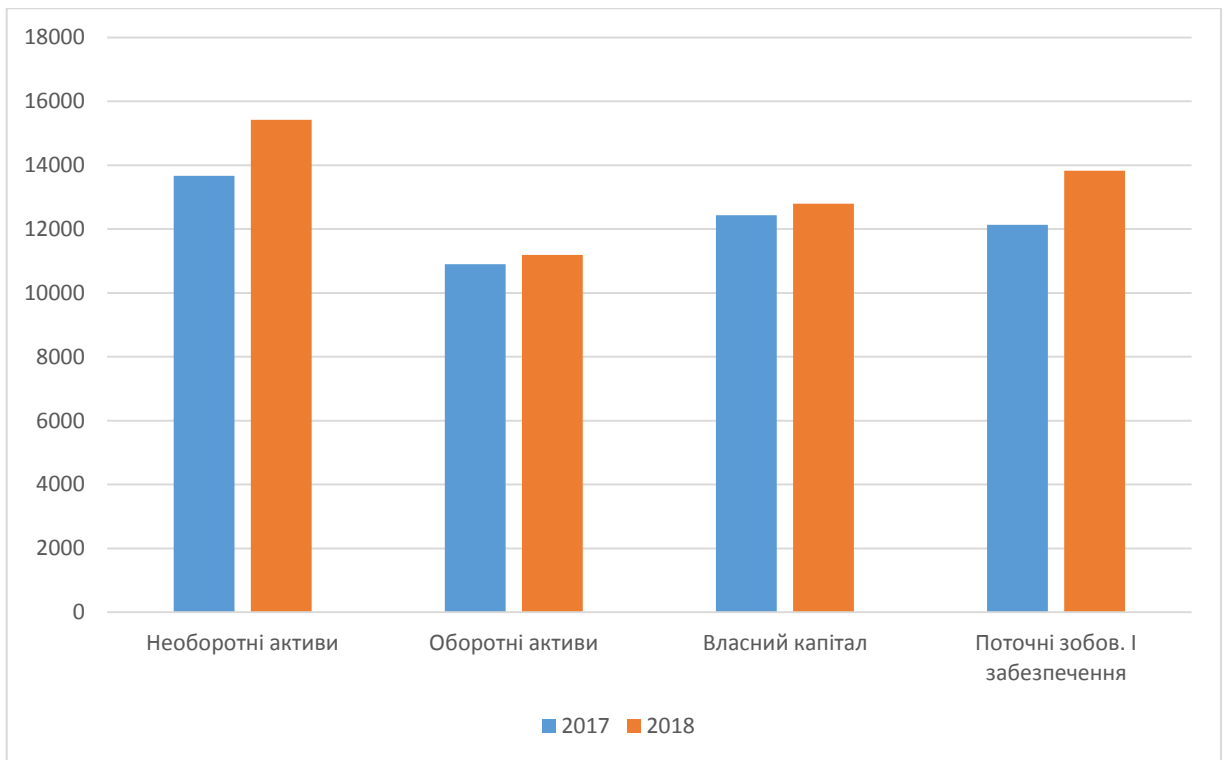

Рисунок 2.1 - Структурно-динамічний аналіз балансу за 2017-2018 рр.

Проаналізувавши статті балансу даного підприємства за даний період, можемо сказати, що всі показники зростали. Баланс за цей період збільшився на 2047 тис.грн. або на 8%. Суттєве збільшення активів відбулось за рахунок необоротних активів (на 1757 тис.грн або на 13%), а пасивів - за рахунок поточних зобов'язань та забезпечень (на 1690 тис.грн або на 14%). Таким чином ми спостерігаємо позитивне явище – збільшення суми балансу. Ця зміна зумовлена рядом факторів, зокрема, спостерігається збільшення наявних на підприємстві основних засобів та нематеріальних активів.

Тепер проведемо горизонтальний аналіз «Звіту про фінансові результати». У процесі цього аналізу розрахуємо темпи зростання та темп приросту окремих показників за 2017 – 2018 роки.

Таблиця 2.2 – Горизонтальний аналіз «Звіту про фінансові результати»

Показники	2017 рік	2018 рік	Темп росту	Темп приросту
Чистий дохід від реалізації	56295	68356	1,21	0,21
Собівартість реалізованої продукції	34575	41258	1,19	0,19
Валовий прибуток	21720	27098	1,25	0,25
Інші операційні доходи	1459	855	0,59	-0,41
Адміністративні витрати	3878	4964	1,28	0,28
Витрати на збут	12419	15946	1,28	0,28
Фінансовий результат від операційної діяльності (прибуток)	6882	2790	0,4	-0,6
Інші доходи	140	82	0,58	-0,42
Інші витрати	13	51	3,92	2,92
Фінансовий результат до оподаткування (прибуток)	7009	2821	0,4	-0,6
Витрати на податок на прибуток	1289	1145	0,89	-0,11
Чистий фінансовий результат (прибуток)	5720	1676	0,29	-0,71

Порівнявши фінансовий результат в період з 2017 – 2018 рр., можемо зробити такі висновки. Чистий дохід від реалізації продукції постійно зростає, у 2018 р. збільшився на 12061 тис.грн або на 21% у порівнянні з 2017 р. Собівартість реалізованої продукції теж зростає (на 19%). Валовий прибуток також збільшується, за цей період збільшився на 5378 тис.грн. або на 25%. Прибуток від операційної діяльності та прибуток до оподаткування зменшується, у 2018 р. в порівнянні з 2017 р. вони зменшилися на 4092 тис.грн. (на 60%) та на 4188 тис.грн. (на 60%) відповідно. Витрати на податок на

прибуток з кожним роком зменшуються, до 2018 року вони зменшилися на 144 тис.грн. (на 11%). Отже, прибуток підприємства зменшився на дуже суттєву суму – на 4044 тис. грн. або на 71 %.

Для аналізу ліквідності та платоспроможності підприємства розрахуємо відповідні показники. Ліквідність активів визначається як величина зворотна часу, необхідному для перетворення їх у грошові кошти. Чим менший час, необхідний для перетворення даного виду активів у гроші, тим вища його ліквідність.

Таблиця 2.3 – Показники ліквідності та платоспроможності підприємства

Показник	2017 рік	2018 рік	Абсолютне відхилення	Відносне відхилення
Коефіцієнт покриття	$10901/12131=0,9$	$11191/13821=0,81$	-0,09	0,9
Коефіцієнт швидкої ліквідності	$(10901-5913)/12131=0,41$	$(11191-4667)/13821=0,47$	0,06	1,15
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	$(4121+0)/12131=0,34$	$(3898+0)/13821=0,28$	-0,06	0,82
Чистий оборотний капітал (ЧОК), тис. грн.	$10901-12131=-1230$	$11191-13821=-2630$	-1400	2,14

Розрахувавши всі показники ми бачимо, що всі вони впродовж цього періоду спадали, окрім коефіцієнту швидкої ліквідності. У 2017 р. коефіцієнт покриття становив 0,9 це значить, що оборотних активів підприємства не достатньо, тому вони не можуть бути використані для погашення його поточних зобов'язань. У 2018 р. цей показник знизився на 0,09 і становить 0,81, тобто оборотних активів підприємства також не достатньо для погашення його

поточних зобов'язань. Коефіцієнт швидкої ліквідності у 2017 р дорівнював 0,41, тобто знаходився не в межах норми, це означає, що підприємство не мало можливості сплатити поточні зобов'язання за умови своєчасного проведення розрахунків з дебіторами. У 2018р. показник зріс на 0,06 і дорівнює 0,47, але також знаходився не в межах норми, а отже на підприємство також не мало можливості сплатити поточні зобов'язання за умови своєчасного проведення розрахунків з дебіторами. Розглянувши коефіцієнт абсолютної ліквідності, ми бачимо, що у 2017 р., що у 2018 р. він перевищує норму, це означає, що дане підприємство на сьогодні не може сплатити всі борги. Чистий оборотний капітал підприємства в період з 2017 – 2018 рр. знизився на 1400 тис. грн., це свідчить про те, що підприємство наразі не в змозі сплачувати свої поточні зобов'язання та розширювати свою подальшу діяльність.

2.2. Оцінка фінансової стійкості та рентабельності досліджуваного підприємства

Перспективна платоспроможність визначає рівень фінансової стійкості підприємства. Під час визначення фінансової стійкості доцільно проводити комплексне дослідження системи відносних показників.

Таблиця 2.4 – Показники фінансової стійкості підприємства

Показник	2017 рік	2018 рік	Абсол., тис.грн	Відносн., %
Коефіцієнт автономії (незалежності)	12435/24566 =0,51	12792/26613=0 ,48	-0,03	0,94
Коефіцієнт фінансової залежності	24566/12435 =1,98	26613/12792=2 ,08	0,1	1,05
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	(12435- 13665)/ 12435=-0,1	(12792-15422)/ 12792=-0,21	-0,31	2,1
Коефіцієнт фінансування	12131 /12435=0,98	13821 /12792=1,08	0,1	1,1
Коефіцієнт фінансової стійкості	12435/12131 =1,03	12792/13821=0 ,93	-0,1	0,9
Коефіцієнт забезпечення вл. обор.коштами	(12435- 13665)/ 10901=-0,11	(12792-15422)/ 11191=-0,24	-0,35	2,2

Визначивши всі показники фінансової стійкості підприємства, можемо сказати, що питома вага власного капіталу в загальній сумі засобів, авансованих у діяльність підприємства замала, бо коефіцієнт автономії на 2018 рік менше 0,5, але треба зазначити, що у 2017 р. власного капіталу підприємства було достатньо. Розрахувавши коефіцієнт фінансової залежності, ми бачимо, що частка позикових коштів у фінансуванні підприємства дуже велика, навіть перевищує 100%. Підприємство має погану тенденцію, щодо залежності від залучених засобів, бо коефіцієнт фінансування зростає, але у 2017 р. коефіцієнт склав 0,98, що є в межах норми. Коефіцієнт фінансової стійкості повинен бути більше 1, таким він був тільки у 2017 р., а отже тільки в цьому році підприємство мало здатність розраховуватися за своїми зобов'язаннями за рахунок власного капіталу. Коефіцієнт маневреності власного капіталу вказує на те, що менша частина власного капіталу

використовується для фінансування поточної діяльності, а більша частина є капіталізованою. Розрахувавши коефіцієнт забезпечення власними оборотними коштами, ми бачимо, що він є меншим від норми, тому підприємство не має достатньо власних оборотних коштів, необхідних для забезпечення фінансової стабільності підприємства та незалежності від позикових коштів. З усього вище сказаного, можемо зробити висновок, що показники фінансової стійкості у 2017 р. були найкращими.

На короткострокову і довгострокову платоспроможність підприємства впливає його здатність отримувати прибуток. В зв'язку із цим розглянемо такий аспект діяльності підприємства, – як рентабельність, яка є якісним показником ефективності роботи підприємства. Тому наступним етапом оцінки фінансового стану досліджуваного підприємства є розрахунок коефіцієнтів рентабельності.

Таблиця 2.5 – Показники рентабельності підприємства

Показник	2017 рік,%	2018 рік,%	Абсол. відхил.	Віднош. відхил.
Рентабельність активів	7009/24566 *100= 28,5	2821/26613 *100= 10,6	-17,9	0,37
Рентабельність власного капіталу	5720/12435* 100 = 45,9	1676/12792* 100 = 13,1	-32,8	0,29
Рентабельність продажу	21720/56295 *100= 38,5	27098/68356 *100= 39,6	+1,1	1,03
Рентабельність продукції	21720/34575 *100= 62,8	27098/41258 *100= 65,7	+2,9	1,05
Чиста рентабельність підприємства	5720/24566 *100= 23,2	1676/26613 *100= 6,3	-16,9	0,27

Розрахувавши та проаналізувавши показники наведені в таблиці, можемо зробити наступні висновки. Рентабельність активів показує скільки прибутку припадає на 1 грн. З таблиці видно, що даний показник зменшився на 17,9 або

на 63%, у 2018 році цей показник вийшов з меж норми, що вказує на те, що підприємство не ефективно управляє активами. Рентабельність власного капіталу показує величину одержаного прибутку в розрахунку на 1 гривню капіталу власників, протягом даного періоду вона теж суттєво знизилась (на 32,8 або 71%), що має негативну тенденцію. Рентабельність продажу характеризує розмір прибутку, що надходить на підприємство з кожної гривні від продажу продукції. Даний показник за досліджуваний період зріс на 1,1 або на 3%, що знаходиться в межах норми та покращується з кожним роком. Рентабельність продукції вказує на те, скільки прибутку отримало підприємство в розрахунку на 1 гривню понесених витрат. З таблиці видно, що цей показник також зріс на 2,9 або на 5%, що свідчить про покращання результатів діяльності підприємства.

2.3 Аналіз ділової активності підприємства

Наступним кроком оцінки фінансового стану даного підприємства є аналіз його ділової активності.

Таблиця 2.6 – Показники ділової активності підприємства

Показник	2017 рік	2018 рік	Абсол. відхил., тис.грн	Відносн. відхил., %
Коефіцієнт оборотності активів	$56295/24566=2,29$	$68356/26613=2,57$	+0,28	1,12
Період обертання активів, днів	$365/2,29=159$	$365/2,57=142$	-17	0,89
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	$56295/775=72,64$	$68356/1448=47,21$	-25,43	0,65
Термін погашення дебіторської заборгованості, дні	$365/72,64=5$	$365/47,21=8$	+3	1,6

Коефіцієнт оборотності матер.запасів	$34575/4796 = 7,21$	$41258/5290 = 7,8$	0,59	1,08
Період обертання матеріальних запасів (Тз), днів	$365/7,21=51$	$365/7,8=47$	-4	0,92
Коефіцієнт оборотності ОЗ	$56295/12122 = 4,64$	$68356/13795 = 4,95$	+0,31	1,07
Період обертання ОЗ, днів	$365/4,64=79$	$365/4,95=74$	-5	0,94
Коефіцієнт оборотності ВК	$56295/11748 = 4,79$	$68356/12614 = 5,41$	+0,62	1,13
Період обертання ВК, днів	$365/4,79=76$	$365/5,41=67$	-9	0,88
Операційний цикл, днів	$51+5=56$	$47+8=55$	-1	0,98

Проаналізувавши показники ділової активності досліджуваного підприємства можемо сказати наступне. Підприємство ефективно використовує усі наявні ресурси незалежно від джерел їхнього залучення, на що вказують коефіцієнт оборотності активів та період обертання активів. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості у 2018 р. різко зменшився, це дає можливість визначити, скільки разів обсяги надходжень від реалізації можуть умістити в собі середній залишок боргових прав. Термін погашення дебіторської заборгованості за досліджуваний період зростає, тому тенденція щодо погашення боргів – незадовільна. Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів у період з 2017 р. по 2018 р. збільшився на 0,59, це вказує на те, що кількість поповнень запасів за рік збільшилась. Коефіцієнт оборотності основних засобів та період їх обертання вказують на ефективне використання основних засобів. Підприємство також ефективно використовує і власний капітал, на що вказує коефіцієнт оборотності власного капіталу та період його обертання. Операційний цикл показує, скільки часу необхідно для виробництва, продажу та оплати продукції, бажаним є зниження показника протягом періоду дослідження, ми бачимо, що за даний період цей показник зменшився на 1 день, тому можемо сказати, що це позитивна тенденція.

Вплив різних факторів на рівень рентабельності підприємства розраховується за допомогою методу факторного аналізу. Факторний аналіз рентабельності призначений для виявлення і вимірювання факторів, що впливають на рівень рентабельності, визначення способів і резервів підвищення ефективності діяльності підприємства.

Наступним етапом проведемо факторний аналіз рентабельності власного капіталу підприємства.

Таблиця 2.7 – Показники для факторного аналізу рентабельності власного капіталу

Показник	2017 рік	2018 рік	Абсол. відхилення
Чиста рентабельність реалізації продукції	0,10	0,02	-0,077
Коефіцієнт фінансової залежності	1,98	2,08	0,104
Оборотність активів	2,29	2,57	0,28
Рентабельність власного капіталу	0,456	0,13	-0,33

Рентабельність ВК = Чистий прибуток/ВК

Тепер можемо розрахувати вплив кожного з цих показників на зміну рентабельності ВК методом абсолютних різниць.

Вплив чистої рентабельності підприємства: Рентабельність ВК = зміна чистої рентабельності* Коефіцієнт фінансової залежності* Коефіцієнт оборотності активів = $-0,077 * 1,98 * 2,29 = -0,3489$

Вплив коефіцієнта фінансової залежності: Рентабельність ВК = Чиста рентабельність* Зміна коефіцієнта фінансової залежності* Коефіцієнт оборотності активів = $0,02 * 0,104 * 2,29 = 0,0059$

Вплив оборотності активів: Рентабельність ВК = Чиста рентабельність*
Коефіцієнт фінансової залежності* Зміна коефіцієнта оборотності активів =
 $0,02 * 2,08 * 0,28 = 0,0141$

Загальний вплив на рентабельність ВК = $-0,3489 + 0,0059 + 0,0141 = -0,33$

Прорахувавши вплив кожного з цих показників методом абсолютних різниць, можемо сказати, що найбільший вплив на рентабельність ВК має чиста рентабельність підприємства.

3 РОЗРОБКА ПРАКТИЧНИХ РЕКОМЕНДАЦІЙ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ КРЕДИТОСПРОМОЖНОСТІ ПРАТ «АТЛАНТ»

Проведені в даній дипломній роботі теоретичні дослідження та практичні розрахунки дозволили зробити наступні висновки.

Першим етапом в оцінці фінансового стану підприємства було проведення структурно-динамічного аналізу балансу підприємства та горизонтального аналізу «Звіту про фінансові результати». Проаналізувавши статті балансу даного підприємства за даний період, можемо сказати, що ми спостерігаємо позитивне явище – збільшення суми балансу. Ця зміна зумовлена рядом факторів, зокрема, спостерігається збільшення наявних на підприємстві основних засобів та нематеріальних активів. Далі ми проаналізували ліквідність підприємства розрахувавши відповідні показники. Можемо сказати, що оборотних активів підприємства недостатньо для погашення його поточних зобов'язань, на даний момент підприємство не має можливості сплатити поточні зобов'язання, отже, дане підприємство на сьогодні не може сплатити всі борги. Визначивши всі показники фінансової стійкості підприємства, можемо сказати, що питома вага власного капіталу в загальній сумі засобів, авансованих у діяльність підприємства замала, частка позикових коштів у фінансуванні підприємства навпаки дуже велика, підприємство не має достатньо власних оборотних коштів, необхідних для забезпечення фінансової стабільності та незалежності від позикових коштів. Розрахувавши коефіцієнт фінансової залежності, ми бачимо, що частка позикових коштів у фінансуванні підприємства дуже велика, навіть перевищує 100%. Далі ми розрахували коефіцієнти рентабельності діяльності підприємства. Ми бачимо, що тільки рентабельність продажів та продукції зростають, що свідчить про покращання результатів діяльності підприємства. Наступним кроком ми розрахували коефіцієнти ділової активності підприємства і можемо сказати, що дане підприємство ефективно використовує усі наявні ресурси незалежно від джерел

їхнього залучення, на що вказують коефіцієнт оборотності активів та період обертання активів. Зробивши факторний аналіз, можемо сказати, що найбільший вплив на рентабельність ВК має чиста рентабельність підприємства.

Результати здійснених розрахунків щодо оцінки платоспроможності та кредитоспроможності аналізованого підприємства дозволили зробити наступні висновки, що представлені нижче.

На даному етапі функціонування з метою забезпечення підвищення рівня платоспроможності та кредитоспроможності підприємства можна рекомендувати наступні заходи:

- зменшення дебіторської заборгованості: надання цінових знижок при оплаті продукції протягом невеликого терміну з дня постачання; створення резервів сумнівних боргів;
- використання взаємозаліку розрахунків; надання розстрочки лише надійним покупцям; використання вексельної форми розрахунків. Зменшення дебіторської заборгованості дозволить збільшити абсолютно ліквідні активи на підприємстві та підвищити спроможність фінансувати поточні потреби власними коштами.
- покращення роботи трудового колективу, або навіть автоматизація певних ланок виробництва, в тому числі формування раціональної структури та складу працівників;
- перегляд та зменшення витрат на оплату праці невиконавчих працівників, зменшення витрат на оплату праці в собівартості одиниці продукції, звільнення працівників, які дублюють функції один одного, розробка мотивуючих схем оплати праці.

ВИСНОВКИ

В представленій кваліфікаційній (дипломній) бакалавра відповідно до визначеної мети роботи ключовим прикладним завданням було застосувати існуючу на сьогодні методику оцінки платоспроможності досліджуваного підприємства та, в кінцевому підсумку, визначити здатність підприємства своєчасно розрахуватися за своїми кредитними та іншими зобов'язаннями. Для досягнення поставленої мети були зроблені наступні розрахунки:

- проведено структурно-динамічний аналіз форми 1 підприємства «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» підприємства та зроблено відповідні висновки щодо змін основних статей балансу, а також здійснено горизонтальний аналіз форми 2 «Звіту про фінансові результати»;
- розраховано коефіцієнти ліквідності на початок та кінець періоду, які є одними з основних фінансових показників, що визначають платоспроможність підприємства;
- розраховано коефіцієнти фінансової стійкості підприємства на початок та кінець періоду та зроблено відповідні висновки;
- визначено коефіцієнти рентабельності діяльності підприємства на початок та кінець періоду;
- розраховано коефіцієнти ділової активності - коефіцієнти оборотності та періоди обороту окремих елементів активу та пасиву підприємства на початок та кінець періоду;
- здійснено факторний аналіз рентабельності власного капіталу підприємства.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Василик О. Д. Теорія фінансів [Електронний ресурс] / О. Д. Василик. – 2000. – Режим доступу до ресурсу: <http://library.if.ua/books/35.html>
2. Еш С. М. Генезис і сучасна парадигма понять "криза" і "антикризове управління" [Електронний ресурс] / С. М. Еш – Режим доступу до ресурсу: <http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/9507/1/Genesis%20and%20contemporary.pdf>.
3. Данілов О. Д. Фінанси підприємств у запитаннях і відповідях [Електронний ресурс] / О. Д. Данілов. – Навчальний посібник. – К.: ЦУЛ, 2011. – 256 с. Режим доступу: http://pidruchniki.ws/12140310/finansii/finansii_pidpriyemstv_u_zapitannya_i_vidpovidyah_-_danilov_od
4. Мних Є. В. Економічний аналіз [Електронний ресурс] / Є.В. Мних . – К.: Центр навчальної літератури, 2011. – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/1958051941908/ekonomika/analiz_finansovoyi_stiykosti_pidpriyemstva
5. Шелудько В. М. Фінансовий менеджмент [Електронний ресурс] / В. М. Шелудько. – Підручник. – К.: Знання, 2006. – 439 с. – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/16011013/finansii/analiz_rentabelnosti
6. Терещенко О. О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання / О. О. Терещенко – Навчальний посібник.- К.: КНЕУ, 2003. – 554с.
7. Економіка підприємства [Електронний ресурс]. – 2002. – Режим доступу до ресурсу: <http://library.if.ua/book/20/1634.html>.
8. Слав'юк Р. А. Фінанси підприємства: навч. посіб. – Київ : Центр навчальної літератури, 2004. – 460 с. [Електронний ресурс] – режим доступу: <http://westudents.com.ua/knigi/669-fnansi-pdprimstv-slavyuk-Ra.html>.
9. Фінансовий менеджмент: підручник / Кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін. – К. : КНЕУ, 2005. – 535 с.

10. Островська Г., Квасовський О. Аналіз практики використання зарубіжних методик (моделей) прогнозування ймовірності банкрутства підприємств [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/123456789/1374/2/GEB_2011_v31_No2-G_Ostrovskaya_A_Kvasovskyu-Analysis_of_the_practice_of_using__99.pdf.
11. Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства – Наказ Міністерства економіки України № 14 від 19.01.2006 [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://me.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=161074&cat_id=32854.
12. Пликус И. И. Финансовая санация и банкротство предприятия: учеб.-метод. пос. / И. И. Пликус, Н. А. Деркач, В. Н. Боронос. – Сумы : СумДУ, 2008. - 173 с. [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/974/1/Plikys.doc>
13. Метод credit-men, оценки финансовой ситуации на предприятии [Электронный ресурс] – Режим доступа: http://afdanalyse.ru/publ/finansovyj_analiz/1/metod_credit_men_ocenki_finansov_oj_situacii_na_predprijatii/13-1-0-121.
14. Арефьева Е. В. Методика определения видов финансового кризиса на предприятиях машиностроения / Е. В. Арефьева, Ю. В. Прохорова // Бизнес-Информ. - 2008. - № 8. - С. 61-65 .
15. Байцим В. М. Напрями зниження рівня збитковості українських підприємств / В. М. Байцим // Вісник національної академії державного управління при Президентіві України. - 2004. - № 4. - С. 144-150.
16. Бандурка А. М. Фінансово - економічний аналіз: учебник. / А. М. Бандурка, И. М. Червяков, О. В. Посылкина. - Х. : Ун-т внутр. дел, 1999. - 394 с.
17. Банкрутство і санація підприємства: теорія і практика кризового управління / [Клебанова Т. С., Бондар О. І., Мозенков О. В та ін.] ; за ред. О. В. Мозенкова. - Х. : ВД “Інжек”, 2003. - 372 с.

18. Барулин С. В. Финансовое оздоровление предприятий: Теория и практика / Барулин С. В., Гончаров А. И., Терентьева М. В. - М. : Ось-89, 2006. - 544 с.
19. За матеріалами сайту Finalearn-Фінансова аналітика [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.finalearn.com/lifer-186.html>
20. Калишенко О. В. Огляд та узагальнення методичних підходів до оцінки фінансової стійкості підприємства [Електронний ресурс] / О. В. Калишенко, К. М. Москалець // Науковий огляд. – 2012. – Режим доступу: <http://intkonf.org/kalishenko-vo-moskalets-km-oglyad-ta-uzagalnennya-metodichnih-pidhodiv-do-otsinki-finansovoyi-stiykosti-pidpriemstva/>
21. N. Antonyuk, I Plikus, M. Jammal Sustainable business development vision under the Covid-19 pandemic. – 2021. - Режим доступу: <https://armgpublishing.sumdu.edu.ua/journals/hem/volume-2-issue-1/article-4/>

ДОДАТОК А

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2018 року

Форма № 1

Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:	1000	27	179
первісна вартість	1001	76	228
накопичена амортизація	1002	49	49
Незавершені капітальні інвестиції	1005	39	-
Основні засоби:	1010	13110	14480
первісна вартість	1011	23702	27808
знос	1012	10592	13328
Інвестиційна нерухомість	1015	0	-
первісна вартість	1016	0	-
знос	1017	0	-
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	-
первісна вартість	1021	0	-
накопичена амортизація	1022	0	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	-
інші фінансові інвестиції	1035	17	17
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	234	229
Відстрочені податкові активи	1045	84	-
Гудвіл	1050	0	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	-
Інші необоротні активи	1090	154	517
Усього за розділом I	1095	13665	15422
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	5913	4667
Виробничі запаси	1101	2148	1816
Незавершене виробництво	1102	2396	385
Готова продукція	1103	1327	2411
Товари	1104	42	55
Поточні біологічні активи	1110	3	3
Депозити перестраховування	1115	0	-
Векселі одержані	1120	0	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	255	1295
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	280	552
з бюджетом	1135	0	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	-
з нарахованих доходів	1140	0	-
із внутрішніх розрахунків	1145	0	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	15	36
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	-
Грошові кошти та їх еквіваленти:	1165	4121	3898
Готівка	1166	4	7
Рахунки в банках	1167	4117	3891
Витрати майбутніх періодів	1170	4	112
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	-

у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	-
резервах незароблених премій	1183	0	-
інших страхових резервах	1184	0	-
Інші оборотні активи	1190	310	628
Усього за розділом II	1195	10901	11191
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	-
Баланс	1300	24566	26613

Позиція	Код ради	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1599	1599
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	-
Капітал у дооцінках	1405	752	746
Додатковий капітал	1410	10084	10447
Емсійний дохід	1411	0	-
Накопичені курсові різниці	1412	0	-
Резервний капітал	1415	0	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	0	-
Неоплачений капітал	1425	(0)	(-)
Випущений капітал	1430	(0)	(-)
Інші резерви	1435	0	-
Усього за розділом I	1495	12435	12792
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	-
Пенсійні зобов'язання	1505	0	-
Довгострокові кредити банків	1510	0	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	-
Довгострокові забезпечення	1520	0	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	-
Цільове фінансування	1525	0	-
Благодійна допомога	1526	0	-
Страхові резерви	1530	0	-
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	-
резерв незароблених премій	1533	0	-
інші страхові резерви	1534	0	-
Інвестиційні контракти	1535	0	-
Призовий фонд	1540	0	-
Резерв на виплату дяк-поту	1545	0	-
Усього за розділом II	1595	0	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	-
Векселі видані	1605	0	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	-
товари, роботи, послуги	1615	1130	1537
розрахунками з бюджетом	1620	2544	3174
у тому числі з податку на прибуток	1621	124	210
розрахунками зі страхування	1625	503	345
розрахунками з оплати праці	1630	1840	1217
за одержаними авансами	1635	2289	1955
за розрахунками з учасниками	1640	0	-
із внутрішніх розрахунків	1645	0	-
за страховою діяльністю	1650	0	-
Поточні забезпечення	1660	3555	5349
Доходи майбутніх періодів	1665	239	220
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	-
Інші поточні зобов'язання	1690	31	24
Усього за розділом III	1695	12131	13821
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
	1700	0	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду			
	1800	0	-
Баланс	1900	24566	26613

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

за рік 2018 р.

Форма № 2

Код за ДКУД 1801003

I ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	68356	56295
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	-	0
Премії, передані у перестраховування	2012	-	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(41258)	(34575)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	0
Валовий:	2090	27098	21720
прибуток			
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	0
Інші операційні доходи	2120	855	1459
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	-	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	0
Адміністративні витрати	2130	(4964)	(3878)
Витрати на збут	2150	(15946)	(12419)
Інші операційні витрати	2180	(4253)	(0)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	-	0
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	0
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	2790	6882
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	0
Інші фінансові доходи	2220	-	0
Інші доходи	2240	82	140
Дохід від благодійної допомоги	2241	-	0
Фінансові витрати	2250	(-)	(0)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(0)
Інші витрати	2270	(51)	(13)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	0
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	2821	7009
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-1145	-1289
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	1676	5720
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	0
Накопичені курсові різниці	2410	-	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	0
Інший сукупний дохід	2445	-	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	1676	5720

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	27428	20549
Витрати на оплату праці	2505	23778	21823
Відрахування на соціальні заходи	2510	5231	4801
Амортизація	2515	3158	2619
Інші операційні витрати	2520	2573	1080
Разом	2550	62168	50872

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	0.00

